

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по філії "Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України"

м. Жмеринка Вінницької області

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Вендичанське лісництво															
18	1	6,0		6,0	9Д31ЛПД+ЯЗ+ЧШ	91	0.70	2	23	28	270	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена	20	
28	11	7,0		7,0	6Д32Г31Я31КЛГ	100	0.70	1	27	36	310	3	некроз граба, судинний мікоз дуба	15	
Разом ВСР				13,0											
Жмеринське лісництво															
44	4	25,0	(1)	6,1	9Д31ГЗ	88	0.75	1	28	36	355	2	судинний мікоз дуба, опеньок осінній, трутовики, некроз граба	10	
91	2	13,5		13,5	8Д32ГЗ+ЧШ	105	0.70	1	29	40	330	2	судинний мікоз дуба, опеньок осінній, трутовики, некроз граба	10	
Разом ВСР				19,6											
Котюжанське лісництво															

25	8	3,8		3,8	10ДЗ	91	0.70	1	26	36	340	3	судинний мікоз дуба	20
65	1	13,0		13,0	5ЯЗ5АКБ	55	0.70	1Б	25	28	230	3	халаровий некроз ясена, бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність	30
Разом ВСП				16,8										
Людоське лісництво														
41	7	2,2		2,2	7ЯЗ2ГЗ1ОС+ДЗ+ЯЛЕ+К ЛГ+БРС	60	0.75	1	23	26	290	3	опеньок осінній (армілярна гниль коренів), вітровал	10
48	4	2,0		2,0	4ЯЗ1ДЗ1КЛГ1ЛПДЗГЗ+ ЯЛЕ+ЧШ	60	0.70	1	23	26	230	3	опеньок осінній (армілярна гниль коренів), вітровал	15
48	5	2,0		2,0	4ДЗ4ЯЗ1ЛПД1ГЗ+ЧШ+Б П+ОС	74	0.75	1	24	28	310	3	опеньок осінній (армілярна гниль коренів), вітровал	5
77	1	0,8		0,8	7ЯЗЗДЗ+ЛПД	81	0.70	1	27	36	340	3	опеньок осінній (армілярна гниль коренів), вітровал	15
127	1	16,6	(1)	0,8	6ДЗ1ЯЗ1ЛПД2ГЗ+БРС	115	0.70	2	27	40	320	2	некроз граба	5
Разом ВСП				7,8										
Моги́лів-Подільське лісництво														
9	12	15,3		15,3	10ДЗ+ЛПД+ЧШ+ГЗ	88	0.65	2	24	28	280	2	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	10
15	24	7,6		7,6	5ДЗ4ГЗ1ЛПД+ЧШ	61	0.60	1	22	28	180	2	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	10
30	11	6,9		6,9	5ДЗ2ГЗ1ЯЗ2АКБ	86	0.60	1	25	28	230	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	10
43	3	0,6		0,6	10ДЗ	107	0,40	4	18	26	130	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	20
43	10	0,5		0,5	6ДЗ4ЯЗ+ЧШ	76	0.50	3	17	24	140	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	25
43	13	1,0		1,0	5ДЗ5ЯЗ+ЧШ	93	0.50	4	17	26	155	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба	25
Разом ВСП				31,9										
Моївське лісництво														
21	15	3,0		3,0	10ДЗ	81	0.65	2	24	32	280	4	судинний мікоз дуба	10
67	1	9,4		9,4	10ДЗ+АКБ	91	0.60	2	25	32	290	4	судинний мікоз дуба	20
77	3	9,6		9,6	10ДЗ	98	0.60	2	23	32	240	4	судинний мікоз дуба	15
Разом ВСП				22,0										
Ямпільське лісництво														
20	5	12,8		12,8	10ДЗ+ЯЗ	88	0.60	3	20	24	195	2	судинний мікоз дуба	20
29	6	6,5		6,5	9АКБ(36)1ЯЗ+КЛП+ЯВ+ ДЗ+АКБ(60)	36	0.65	1	18	20	150	3	бура ядрово-заболонна гниль акації, суховершинність	15
70	1	4,5		4,5	6ДЗ4ЯЗ+АКБ	106	0.60	3	23	30	265	3	судинний мікоз дуба, халаровий некроз ясена	10

81	3	4,5		4,5	10ДЗ+БРС+КЛГ	96	0.60	4	17	28	150	3	судинний мікоз дуба	20
Разом ВСР				28,3										
ВСЬОГО ВСР:				139,4										

Загальна обстежена площа по філії «Жмеринське лісове господарство» ДП "Ліси України" складає 139.4 га, в т. ч. по причинах призначення заходів (за переважаючим збудником хвороби/шкідником) :

- судинний мікоз дуба - 105.1 га;
- халаровий некроз ясена - 13.0 га;
- некроз граба - 7.8 га;
- опеньок осінній - 7.0 га;
- бура ядрово-заболонна гниль акації - 6.5 га.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Обстежені насадження листяних порід характеризуються переважно груповим та поодиноким характером всихання, слабого та середнього ступенів пошкодження. Основними патологіями, що призводять до всихання дерев листяних порід є хвороби некрозного та судинного характеру: судинний мікоз (офіостомоз) дуба, халаровий некроз ясена, некроз граба, вертицильоз клена, тощо. Збудниками хвороб лісу, є грибові хвороби, які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Такі насадження характеризуються відпадом дерев що мають переважно верхівковий тип відмирання, що проявляється у вигляді всихання скелетних гілок 1 та 2 порядків, суховершинністю, також наявні водяні пагони на стовбурах всихаючих дерев (як один із головних показників ослаблення дерев). Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає халаровому некрозу ясена (відповідно дерева ЯЗ), судинному мікозу (дерева породи дуба звичайного (ДЗ).

В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 70% до 100%. Поодинокі в насадженнях наявні дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів – трутовиків, а саме у видовому плані найчастіше зустрічаються: на дубі - трутовик дубовий несправжній (*Phellinus igniarius*), на грабові - беркандера обпалена (*Bjerkandera adusta*), та інші види трутовиків, які призводять до появи та розповсюдженню у внутрішніх тканинах деревини стовбурових гнилей.

В обстежених насадженнях наявний вітровал минулих років поодинокого характеру. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на дубі звичайному (ДЗ) є малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*), на ясені звичайному (ЯЗ) – лубоїд ясеневий строкатий (*Hylesinus fraxini*) та лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus*). Переважна кількість дерев що відноситься до сухостою минулих років - вражена стовбуровими шкідниками з родини златок, в незначному відсотку – представниками родини вусачів.

В Ямпільському лісництві (кв. 29 вид. 6 на пл. 6.5 га) насадження акації білої (АКБ) всихають внаслідок ураження дерев бурою ядрово-заболонною гниллю, що спричиняє суховершинність, сухобочини, а на кінцевому етапі - всихання всього дерева. Ступінь всихання середній. Характер всихання груповий. Ступінь всихання - середній.

В Людовському лісництві (кв. 41 вид. 7 на пл. 2.2 га; кв. 48 вид. 4 на пл. 2.0 га; кв. 48 вид. 5 на пл. 2.0 га; кв. 77 вид. 1 на пл. 0.8 га) ясеневі насадження (з головною породою або в складі яких є ясен) вражені армілярними гнилями, що спричиняються грибами роду опеньок (*Armillaria*). Ступінь пошкодження середній, характер розподілу вітровальних дерев груповий та поодинокий. Ризоморфи гриба проникають у живе дерево між корою та деревиною і транспортують з них воду і поживні речовини до своїх плодових тіл. З часом кореневі гнилі повністю чи частково руйнують кореневу систему живих дерев, які в подальшому вивалюються повністю під дією сили вітру та власної ваги.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 139.4 га в 2025 році.

При складанні акта використовувалися матеріали базового лісовпорядкування 2022 року філії "Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України".

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилися силами лісової охорони філії «Жмеринське лісове господарство» ДП "Ліси України". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки закінчені, всі ділянки остовповані та відмежовані в натурі.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу.
2. За результатами лісопатологічного обстеження, відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центрально-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

4. Для недопущення розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСП) необхідно провести в максимально стислі терміни в 2025 році.

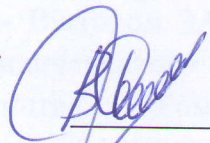
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях і з метою збереження лісової мікрофлори.

Акт складений в трьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Центрально-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України".

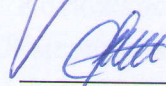
ПІДПИСИ:

Завідувач сектору нагляду, обліку та прогнозу філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

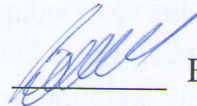
Віталій СТЕГНЯК

Лісничий Людовського лісництва філії "Жмеринське
лісове господарство" ДП "Ліси України"

Віктор ЗАРИЦЬКИЙ

Лісничий Жмеринського лісництва філії "Жмеринське
лісове господарство" ДП "Ліси України"

В'ячеслав ДЗЮБА

Лісничий Ямпільського лісництва філії "Жмеринське
лісове господарство" ДП "Ліси України"

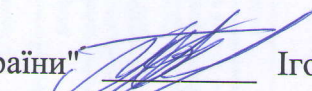
Володимир
КОВПАК

Лісничий Могилів-Подільського лісництва філії
"Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України"

Роман
КОБИЛИНСЬКИЙ

Лісничий Котюжанського лісництва філії
"Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України"

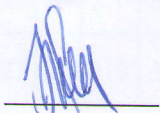
Ігор БУЛУЙ

Лісничий Моївського лісництва філії "Жмеринське
лісове господарство" ДП "Ліси України"

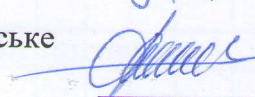
Сергій
СТРІЛЕЦЬКИЙ

Лісничий Вендичанського лісництва філії
"Жмеринське лісове господарство" ДП "Ліси України"

Анатолій
ЖУКОТАНСЬКИЙ

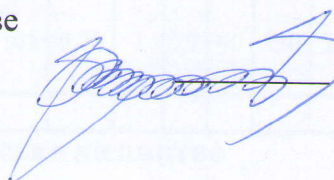
Інженер з охорони та захисту лісу філії "Жмеринське
лісове господарство" ДП "Ліси України"

Сергій РЕМЕЗ

З АКТОМ ОЗНАЙОМЛЕНИЙ:

Головний лісничий філії "Жмеринське лісове
господарство" ДП "Ліси України"

Сергій МАЦЮК